

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLEE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr.

Een blad afzonderlijk, 15 centimen. Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 7 FEBRUARI.

NIEUWJAARSGIFTEN

AAN PIUS IX.

6de LIJST.

Bedrag der vorige lijsten.	fr. 3527,65
MM. La famille Heckelers de Laefield (Vlytingen).	100,00
J. Rulbens-Vaneybergen de Tongres	10,00
Onbekend van Werm	1,00
Saint-Père, bénisnez-nous, bénisnez notre commerce	5,00
Twee onbekenden van Rixingen.	1,50
Le curé de Bommershoven	16,00
Quelques paroissiens	54,00
Naamloos van Tongeren	5,00
G. Dars & huisvrouw van Bloir	5,00
Meyers, curé d'Orange, frère & sœur	20,00
Quelques paroissiens	52,00
Paroisse d'Overrepen	47,00
Anonyme	1,00

PAROCHIE WIDOIE.

MM. De Fastré, pastoor.	10,00
R. M.	6,00
W ^e Deploige & kinderen	5,00
W ^e Pirlot & kinderen	5,00
Naamloos.	5,00
"	5,00
"	2,00
Eenige parochianen	7,50
Naamloos.	2,50
Totaal fr.	46,00.

DEKANAAT VLYTINGEN.

MM. Pastoor van Vroenhoven.	10,00
" Hees	10,00
Pastoor & enige parochianen van Riemst	65,00
De parochie van Genoels-Elderen	77,16
Pastoor van Sussen.	10,00
Froidmont-Tans greffier, id.	25,00
De parochie van Vlytingen	65,84
Totaal, fr.	265.

Totaal. . . 5914,15

Lagere onderwijzers. — Goed nieuws.

Meermalen hebben wij reeds de aandacht van het gouvernement ingeroepen op de noodzakelijke, de dringende verbeteringen, welke er aan den toestand der lagere onderwijzers dienen toegebracht te worden.

Onze stem heeft lang in de woestijn geklonken, wij weten het wel : zoo lang als die vrijgeveige libe-

ralen aan het Staatsbestuur bleven, was er voor de belangrijkste klas onzer ambtenaars, was er voor de onderwijzers niets te verkrijgen dan geelhoupen... beloften en groote woorden.

Maar nauwelijks waren de katholieken in 1870 aan het ministerie gekomen, of de kwestie der herinrichting van de pensioenkas der lagere onderwijzers werd ernstig onderzocht, en weldra werd er door M. Kervyn de Lettenhove, de toenmalige minister van binnenlandsche zaken, in de Kamers een voorstel opzichtsens deze kwestie neergelegd. Kort daarna werd M. Kervyn aan het ministerie van binnenlandsche zaken vervangen door de achtbaren heer Delcour. Deze hield zich op zijne heurt onmiddellijk met het herinrichten der pensioenkas bezig, maar achtte het geraadzaam aan het ontwerp van M. Kervyn eenige veranderingen toe te brengen.

Dat de studie van deze gewichtige kwestie niet op eenen enkelen dag kan geëindigd worden, verstaan wij zeer wel, bijzonderlijk in tegenwoordigheid der houding, welke de liberale partij sedert eenigen tijd aangenomen heeft. Het gouvernement door allerlei plagerijen lastig vallen en aldus het ernstig werk op den achtergrond dringen, dat is haar algemeene gedragsregel.

Wat ons betreft, wij hebben nooit opgehouden bij den achtbaren heer minister van binnenlandsche zaken te blijven aandringen om eindelijk eene oplossing te bekomen.

Welm, het schijnt dat deze oplossing nu zeer aanstaande is. M. Delcour heeft, in eene zijner laatste redevoeringen verklaard dat hij binnen eenige dagen zijn wetsontwerp ter herziening der pensioenkas der lagere onderwijzers zal neerleggen. — En wij hopen wel dat onze vrienden zich bij die eenvoudige neerlegging niet zullen bepalen, maar dat het ontwerp zonder verdere uitstel op het dagorde zal gebracht en gestemd worden.

Onze politieke tegenstrevers zullen misschien wel pogen ook dit ontwerp op de lange baan te schuiven, om den voorrang te geven aan andere kwesties, die hun politiek doelwit beter zouden kunnen bevoordeelen; maar wij zijn overtuigd dat onze vrienden zullen gehoor geven aan de rechtvaardige klachten der lagere onderwijzers.

Hier ook zouden wij gaarne zien dat onze vrienden later aan hunne liberale tegenstrevers konden antwoorden :

« Gij, liberalen, hebt de onderwijzers gedurende twintig jaar met beloften en schoone woorden gepaaid, maar wij katholieken, wij hebben hunnen toestand merklijk verbeterd en door onze werken getoond dat wij de ware vrienden van het onderwijs zijn. »

Bismark en Govone.

In eene der laatste zittingen van den Rijkswaad, viel M. van Bismark met veel hevigheid uit en ontkende op de hevigste wijs de ontwerpen, welke hem toegeschreven werden, nopens den afstand van een deel des duitschen grondgebieds aan Frankrijk, in vervanging der hulp, welke dit land aan Pruisen moest schenken bij den oorlog van 1866, tegen Oostenrijk.

Om hierop te antwoorden heeft generaal La Marmorata de depeche openbaar gemaakt, welke de italiaansche afgezant M. Govone hem over het

werd. Lang had hij geloochend, dat hij een Kleinrus was en zich gehouden alsof hij geen woord poolsch verstond. Ook bleef hij in alle verhooren volhouden, dat hij te Kamniec nooit als Poolsch agent was opgetreden. De ketens, hem aangelegd, werden hem spoedig weer afgenomen en om zijne vaderlandslievende gezindheid behandelde de rechters hem met verschoning en achting. Toen hij eens voor hen gezegd had, dat hij Polen lief had en zijn vaderland, omdat het ellendig en ongelukkig was, niet verlaten wilde, sloeg een van de rechters met de vuist op de tafel en riep : « Zoo moet ieder eerlijk mensch denken en spreken. Ik ben Rus geboren en Rus wil ik sterven. »

Deze rechter betoonde hem van toen af veel goedheid.

« Hij vernam naar al de bijzonderheden van mijn toestand, verhaalt Piotrowski, hij vroeg, of ik ook eenige geoorloofde verlichting wenschte, of mij iets ontbrak, en bood mij bij herhaling zijne bibliotheek aan, waarvan ik tot onbeledigheid toe gebruik maakte, want ik verstond om zoo te zeggen al zijne boeken. »

Den 18 juli 1844 werd hem zijn vonnis — levenslange dwangarbeid in Siberie — aangekondigd. Door twee gendarmen begeleid, met een ketting aan het been, werd hij vervoerd. De paarden liepen snel, de reis van 578 duitsche mijlen, werd in drie-en-twintig dagen afgelegd. Te Omisk, de hoofdplaats van het westelijk Siberie, vernam hij de plaats zijner bestemming. Ziehier hoe hij dit vertelt.

« Ik kwam in den nacht te Omks aan en had ook later geen gelegenheid, met deze zoogenaamde vesting nader kennis te maken, maar zij, die ik er naar vroeg, zegden mij, dat het slechts een bolwerk tegen de Kirgisen was, die altijd te paard en zonder geschut aanvallen. Voor de poort van de citadel werden wij door den schildwacht staande gehouden met den toeroep : « halt ! verda ? » — « Nieszasny ! (een ongelukkige) ! » Zoo worden allen genoemd, die als verbannen

onderhoud met M. von Bismark en diens plannen mededeelde.

In die depeche zal men zien, dat de grootkanselier er niet verre van verwijderd was, aan Frankrijk de landen af te staan, welke tusschen Rijn en Moesel gelegen zijn, zooals het Palatmaat, Oldenburg enz.

Ziehier deze depeche :

Berlijn 5 juni 1866.

Ik vroeg aan M. von Bismark een afscheidsgeschied, waarbij ik Z. E. de aankomst van kolonel Avel aankondigde, welke eerstdaags mocht verwacht worden om het pruisische leger in geval van oorlog, te volgen.

Graaf von Bismark vroeg mij : Wie zal het vuur aan het buskruit steken, Pruisen of Italië ?

Mijne vraag hierop was, of hij het antwoord van Oostenrijk kende, nopens het voorstel van het kongres en of Pruisen op nieuw beraadslaagd had ten gevolge van dit antwoord, voor zijne al dan niet deelneming aan de konferencie ? Zijn antwoord luidde :

« Ik geloof nauwkeurig het oostenrijksch antwoord te kennen. Het sluit elke onderhandeling uit welke van aard is om de macht der partijen te veranderen, zoodat indien er niet mag gehandeld worden over den afstand van Venetie, noch over dien der hertogdommen aan de Elbe, de konferencie nutteloos is. »

« Wij hopen dat Frankrijk het bepaalde doel van Oostenrijk zal erkennen, om elke schikking te weigeren en niet zal pogen nog langer nutteloos en voor ons nadeelge onderhandelingen vol te houden. Dit gedrag van Frankrijk zou voor ons een bewijs zijner loyaleiteit ten onzen opzichte zijn; indien het verder onderhandelde, zou het bij ons verdenkingen over zijne inzichten doen ontstaan. »

« Voor een enkele zaak zou ik naar Parijs willen gaan. Ik zou gewenscht hebben met den keizer te onderhandelen, ten einde te weten, wat het maximum is der concessien, welke hij van ons voor Frankrijk verlangt. »

Ik vroeg of er buiten den Rijn, in een deel des lands, op eene stemming ten gunste van Frankrijk kan gerekend worden ?

Graaf von Bismark antwoordde dat zelfs de fransche agenten, welke het land doorloopten hadden, op geen gunstigen uitslag rekenden. Niemand beminde zijne eigen gouvernement en de regeerende dynastie der landstreek, maar allen waren en wilden Duitschers blijven, zoodat er niets overbleef dan Frankrijk op eene andere manier schadeloos te stellen.

Die schadeboosstelling zou bestaan hebben in de fransche gedeelten van België en Zwitserland.

Mijn antwoord luidde dat dit zeer moeilijk was, maar dat hij gebrek eener volksstemming, tot eene natuurlijke granscheiding kon overgegaan worden; doch hier voegde ik onmiddellijk bij dat ik geene zinspeling maakte op den geheelen loop van den Rijn, want dat er wel eene andere granscheiding zou bestaan die aan Frankrijk moest bevallen.

« Ja, antwoordde graaf von Bismark, de loop van den Moesel. Ik ben, zoo vervolgde hij minder duitsch dan Pruis, en ik zou er geene moeilijkheid in zien om den afstand van al de landen tusschen Rijn en Moesel aan Frankrijk te ondertekenen; maar het zou noodig zijn het minimum der eischen

hierheen komen. Op dit woord werd de deur geopend. Links was de woning van vorst Gorczakow; voor een gouverneur-generaal van twestelijk Siberie scheen zij mij wel wat eenvoudig. Wij reden door en een der gendarmen ging ons bij den vestingskommandant aankondigen, die reeds sliep, maar terstond bereid was, om met den gendarm naar Gorczakow te gaan, dien zij insgelijks reeds te bed vonden. Ik mocht ongeveer twintig minuten gewacht hebben, toen de kommandant met eenen officier van Gorczakow terugkwam, mij beleefd groette en den officier beval, mij voor dien nacht in de hoofdplaats te brengen. Ik ging dus daarheen, en daar er geen ander vertrek ledig was, bracht men mij in de polieiekamer voor de officiers. Ik vond daar een jongen luitenant, die mij zeer vriendelijk ontving en mij was, gezelschap te krijgen; maar toen hij vernam dat ik een Pool was en welk lot mij wachtte, werd hij zeer bedroefd, schoon gelijk dit bij de hoopvolle jeugd gaat, slechts voor korten tijd. Hij zocht mij op eene zekere wijze te troosten en allerlei raad te geven, en hij deed dat met zoo veel geest en humor, dat ik, mijnen toestand half vergetende, soms hartelijk lachen moest. Schoon er geen bedden waren, maakte hij mij toch eene vrij dragelijke legerstee. Onderwijf bracht men mij, op last van den plaatskommandant De Grave, een zeer goed souper, dat mij, daar ik eens in eene opgeruimde stemming was, kostelijksmaakte. Mijn jonge kameraad zorgde voor de samowar (de russische theemachine,) waarna wij onder het drinken van t'ene glas thee na het ander zeer vrouwelijk over personen en toestanden in Polen en Rusland klaptten. »

Er werd bepaald, dat Piotrowski, als geen eigenlijke misdadiger, in 't gouvernement Tobolsk blijven zou; als verblijf werd hem de kolonie Jakaterynski aangewezen waar de regeering eene groote brandwijnstokerij heeft. Men nam hem zijne boeien af en gebruikte hem eerst tot het nitvagen en schoonhouden der lokalen. De eerste medegevangene, met wien hij in aanraking kwam,

van Frankrijk te kennen, omdat, indien er kwestie was over den geheelen linkerover des Rijn, namelijk over Mentz, Coblenz en Keulen, het dan beter zou zijn, tot onderlinge overeenkomst met Oostenrijk te komen en van de hertogdommen en nog al veel meer zaken af te zien. »

Daarna keerde graaf von Bismark tot de kwestie terug, om te weten wie het vuur aan het buskruit zou leggen, (rompere la guerra) of den oorlog beginnen. Voor Italië was dat gemakkelijker, het had niets te doen dan een der bezoldigde (sedota) kroatische legerkorpsen om te kooppen en Italië kon zeker zijn, dat daags nadien het pruisische leger de oostenrijksche greuzen zou overschreden hebben.

(Geteekend) GENERAAL GOVONE.

Stads- & provincie nieuws.

Onze stadhuishollen hebben deze week een nieuw staaltje van hunne verdraagzaamheid gegeven. Zij moesten overgaan tot de gedeeltelijke vernieuwing van de commissie van het hospitaal en van het bureau van weldadigheid. De twee leden dezer gestichten wier mandaten moesten vernieuwd worden waren MM. Bettonville & Goor.

Men weet dat het ten alle tijden het gebruik was van de uitgaande leden te hernoemen. Zoo hebben ten minsten alle voorgaande stadsbesturen gehandeld.

Sedert dat de liberalerij de bovenhand op het stadhuis bekomen heeft is die handelwijze veranderd. Op het stadhuis kent men niets anders meer dan partijgeest. MM. Bettonville & Goor buigen niet gewillig genoeg voor de stadhuishazen, daarom moet men ze omver werpen. Met zeven stemmen tegen vier, is M. Goor in het armen bestuur vervangen door M. L. Rosmeulen; terwyl M. Bettonville door hetzelfde getal stemmen in het hospitaal vervangen wordt door M. Henri Berden.

Wij willen gelooven dat M. Rosmeulen niets dan goede inzichten heeft en dat hij nooit zal toestemmen in een gesticht van liefdadigheid den rol van partijman te spelen. Maar dit belet niet dat het gemeente-bestuur eene laaghartige daad begaan heeft door het uitsluiten van M. Goor uit het ambestuur. M. Goor wijdde zich met lijf en ziel aan de belangen der armen toe. Niet alleen in het bureau van weldadigheid maar ook in het genootschap van St-Vincentius à Paulo waar hij het moeilijke ambt van schatbewaarder sedert menige jaren bekleedt, wordt hij onder de ijverigste arbeiders geteld.

Dat M. Rosmeulen de voetstappen volge van zijnen voorvanger. Dit is de beste raad dien wij hem kunnen geven.

Wat zullen wij zeggen van de benoeming van M. Berden in vervanging van M. Bettonville? Gaat dat niet alle permissie te buiten? M. Bettonville is door eenieder gekend voor de gematigdheid zijner denkwijs en voor den geest van verzoening die hem bezield. Hij heeft eene grondige kennis onzer wetten, en dien man stoof onze regeering uit de Commissie van het hospitaal om hem te vervangen door iemand die het eerste woord nog te leeren heeft in zaken van administratie.

Ziehier de namen der zeven hollen die de heeren Goor & Bettonville uit het hospitaal en ambestuur gestoten hebben. Het zijn MM. Perreau,

IN SIBERIE.

Kutien Piotrowski, een Kleinrus uit Ukranie, had in het poolse leger van 1850 meegevochten en was later uitgeweken. Tegen het einde van het jaar 1842 ontwaakte in hem het verlangen naar het vaderland en bood hij zich aan het parische revolutiecomitee als zending naar Polen aan.

Dat men hem afwees, wyl de geldmiddelen uitgeput waren, deed hem in zijn besluit niet wankelen, zonder de hulp van eene partij, zelfs zonder een enkelen aanbevelingsbrief, met eene valsche engelsche pas en 150 fr. reisgeld, ging hij moederziel alleen op weg, om, gelijk hij zelf woordelijk zegt, voor Polens onafhankelijkheid te vechten. Daar hebben wij den Pool in een zijner karakterhoedanigheden in zijn grenzeloos vertrouwen. Bij geen ander volk der wereld kan het voorkomen, dat enkel mensch zondergeld, aanzien en verbindtenissen aan een opstand denkt, die tegen drie groote mogendheden tegelijk gericht moet worden.

In het kiezen van zijnen weg ging Piotrowski met zeer veel voorzichtigheid te werk. Hij ging door Baden, Wurtemberg, Beieren, Oostenrijk, Hongarie Gallicie, en de Bukowina naar Rusland. Op dezen weg had hij het minste gevaar te duchten en onontdekt betrad hij den russischen bodem. In Kamienice, dat hij voorloopig tot verblijf had gekozen, verschaftte hij zich als engelsch onderdaan van Malta de vergunning, om les in de fransche taal te geven, en begon voor en na aanhangers te werven. Na negen maanden was hij verraden en verkocht. Het waren Polen, die hem aan de russische politie overleverden.

Het verhaal van zijne behandeling in de gevangenis verbindt hij met beschuldigingen tegen russische hardheid en gruwzaamheid. Wij vernemen van hem zelf, dat de russische regeering van de geheimste stappen der emigratie door aanzienlijke verbannen nauwkeurig onderricht

was een voor zijn leven veroordeelde Rus. Op Piotrowski's vraag naar zijne misdaad antwoordde hij : « Ik heb mijnen heer doodgeslagen. » — « Maar toch zeker toevallig ? » vroeg Piotrowski. — « Nu ja, dat ik mijn bijl in den gordel had, was toevallig, maar 't was niet toevallig, dat ik naar uitruk en hem den schedel kloofde. » Toen hij dat zoo koellbloedig vertelde, voelde Piotrowski een luitering, maar vroeg toch verder : « En waarom hebt gij hem dan zoo onbarmhartig vermoord ? » — « Waarom ? waarlijk niet uit plezier, maar hij was een heest, liet ons half dood werken en geeselde ons ten bloede toe. Gerechtigheid en gehoor kon men bij hem niet vinden, en hij maakte ons 't leven ondragelijk. Om dus de gemeente van zulk eenen heest te verlossen, besloot ik, met offering van mij zelf, hem van kant te maken. God heeft gewild, dat ik den knoet doorstond en nu heb ik het hier oneindig beter dan thuis. Het spijt mij maar om mijne jonge vrouw, die ik heb moeten achterlaten; maar die kan nu een ander trouwen. — « Maar gij moet nu toch berouw hebben, dat gij een mensch gedood hebt ? — « Een mensch ? ! Was geen mensch, maar de vreeschelijke satan. »

De overige gevangenen antwoorden op Piotrowski's vragen even openhartig. Een hunner vroeg hij van waar hij was. Uit Lithuauen. Ik heb daar een reiziger doodgeschoten, bij wien ik geld vermoedde, maar ik vond niets en werd hierheen gezonden. Een tweede, dien Piotrowski vroeg en die insgelijks uit Lithuauen was, had in 't bosch op zijnen heer geleerd en hem doodgeschoten, omdat hij, naar zijn zeggen, een slechte kerel was. Een derde was hier, omdat hij, om schielijk rijk te worden, valsche banknoten had gemaakt. Een ander was brandstichter. Nog een had eene publieke kas bestolen. Een Zigeuner uit het gouvernement Oloneck had in gemeenschap met zijnen vriend een paard gestolen en, het daar later niet over eens linnende worden, raakten zij handgemeen en bij ongeluk sloeg hij, naar zijn zeggen, bij die gelegenheid zijnen kameraad de hersens